

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci **žalobce: I. K.**, zast. Mgr. Umarem Switatem, advokátem se sídlem Dědinova 2011/19, Praha 4, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 29. 3. 2013, č. j. OAM-75/ZA-ZA06-ZA05-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 10. 2013, č. j. 56 Az 5/2013 – 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatele Mgr. Umaru Switatovi, advokátu se sídlem Dědinova 2011/19, Praha 4, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Průběh řízení

Rozhodnutím ze dne 29. 3. 2013, č. j. OAM-75/ZA-ZA06-ZA05-2013, zamítlo Ministerstvo vnitra žádost žalobce (dále jen „stěžovatel“) o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný dospěl k závěru, že nebyl naplněn žádný z důvodů předvídaných zákonem, stěžovatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů významných pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

Z výpovědi stěžovatele vyplynulo, že byl nepřímo, prostřednictvím bratra, vystaven jedné výhrůžce, když ho bratr dne 28. 1. 2013 informoval o tom, že mu vyhrožovali teroristé. Tato výhrůžka nebyla motivována azylově významnými důvody, ale právě službou bratra v oddělení boje proti terorismu alžírského četnictva (الدرك الوطني neboli ad-Darak al-Watani). Samotnému stěžovateli nikdy vyhrožováno nebylo, o výhrůžce se dozvěděl od bratra dva dny před svým odletem do České republiky. Žalovaný dále uvedl, že alžírské

četnictvo má přibližně 60 000 příslušníků a mimo jiné provádí i protiteroristické operace. Alžírská státní moc je tedy funkční a usiluje o udržení veřejného pořádku. Dále žalovaný neshledal ani důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny, humanitárního azylu, či důvody pro udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel neprokázal, že mu ve vlasti hrozí vážná újma, má možnost hledat ochranu před případným příkořím u příslušných státních orgánů.

Citované rozhodnutí žalovaného stěžovatel napadl žalobou podanou u Krajského soudu v Brně. V ní namítl, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, nehodnotil situaci stěžovatele objektivně. Ochrana poskytovaná alžírskými orgány je nedostatečná a žalovaný se nezabýval uplatněním zásady non-refoulement.

Krajský soud tuto žalobu zamítl rozsudkem ze dne 23. 10. 2013, č. j. 56 Az 5/2013 - 36, neboť shledal, že žalovaný dostatečně zjistil aktuální stav v zemi stěžovatele, dal stěžovateli možnost se k podkladům rozhodnutí vyjádřit. Samotnému stěžovateli vyhrožováno nebylo a jeho bratr je schopen zajistit bezpečí matky, která s ním v Alžírsku zůstala. Násilí ze strany teroristických uskupení není státní mocí akceptováno, naopak je jí aktivně potíráno. Krajský soud neshledal ani důvod pro užití zásady non-refoulement, protože stěžovatel neprokázal pronásledování z odpovídajících důvodů.

Proti tomuto rozhodnutí krajského soudu nyní stěžovatel brojí včasnou kasační stížností.

II. Obsah kasační stížnosti

Stěžovatel ve své včasné kasační stížnosti uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“); namítal tedy nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem a vady v řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgány vycházely, nemá oporu ve spisech.

Tyto vady stěžovatel spatřuje v tom, že si správní orgány neopatřily aktuální a podrobné podklady pro zjištění skutečné situace v Alžírsku, vyšly pouze z rok starých a obecných výročních zpráv. Je pravda, že v Alžírsku jsou státní ozbrojené síly, ty ovšem nejsou schopny stěžovateli zajistit skutečnou ochranu. Dále nebylo v řízení vyvráceno, že stěžovateli a jeho rodině ve vlasti hrozí nebezpečí a že stěžovatel psychicky trpí natolik, že nemůže spát. Stěžovatel prokázal vztah k bratrovi žijícímu v České republice, který je schopen mu zajistit kvalitní rodinné zázemí. Tyto skutečnosti odůvodňují udělení azylu z humanitárních důvodů.

Z těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a duplika stěžovatele

Žalovaný ve svém vyjádření poukázal na to, že se vypořádal s každou skutečností, kterou stěžovatel uvedl. Ke svému rozhodnutí si opatřil zcela aktuální a relevantní podklady z roku 2013. Přestože stěžovatel uvádí, že ozbrojené síly Alžírsku nejsou schopny mu skutečně poskytnout ochranu, jejich pomoc se vyhledat ani nepokusil. Stěžovateli nikdo

pokračování

přímo nevyhrožoval, ostatní členové rodiny v Alžírsku zůstali. Odjezd stěžovatele do České republiky byl navíc plánován, jeho hlavním účelem byla návštěva bratra. Skutečnost, že stěžovatel již má jednoho bratra v České republice, není důvodem pro udělení humanitárního azylu, stěžovatel by měl využít prostředků zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

Dle mínění žalovaného judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď pro vznesené otázky, navrhl z výše uvedených důvodů, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost.

Na vyjádření žalovaného stěžovatel odpověděl tak, že je nesporné, že alžírské bezpečnostní síly nejsou schopné zajistit ochranu. Nedůvěru a beznaděj stěžovatele potvrzuje ta skutečnost, že se nepokusil ve vlasti vyhledat pomoc. Podle stěžovatele nebyla jeho tvrzení vyvrácena, a proto odkázal na všechny doposud uvedené argumenty.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Stěžovatel výslovně neuvedl, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Z kasační stížnosti však plyne, že stěžovatel přesah svých vlastních zájmů spatřuje v zásadních pochybeních krajského soudu a žalovaného při zjišťování skutkového stavu, při hodnocení důkazů, a v nezákonnosti spočívající v hrubě nesprávném posouzení právní otázky, tedy vadách, které mají přímý dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

Námítkou nepřezkoumatelnosti se Nejvyšší správní soud z povahy věci musel zabývat přednostně, neboť nepřezkoumatelnost rozhodnutí vylučuje jeho věcný přezkum. Nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů Nejvyšší správní soud vymezil ve svém rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS (citovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz). V něm vyložil, že rozhodnutí je nutno pokládat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, *„není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené.“*

Krajský soud ke každé z námitek stěžovatele uvedl, proč ji považuje za nedůvodnou, tyto důvody podepřel skutečnostmi plynoucími ze správních spisů, odkazy na judikaturu a srozumitelnou právní argumentací. Protože stěžovatel blíže nevysvětlil, v čem absenci rozhodovacích důvodů spatřuje, a z rozsudku samotného důvody rozhodnutí patrné jsou, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek přezkoumatelný je a námitka nepřezkoumatelnosti není důvodná.

Další z námitek směřuje proti neaktuálnosti a obecnosti použitých výročních zpráv a proti hodnocení úspěšnosti boje alžírských sil proti teroristickým skupinám, které mají na svědomí i výhrůžky bratru stěžovatele.

Judikatura Nejvyššího správního soudu se opírá o čtyři kritéria, která by měly informace o zemi původu splňovat, a to, že by měly být *„v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, publ. pod č. 1825/2009 Sb. NSS). Ze správního spisu je patrné, že žalovaný mimo jiné vyšel z výroční zprávy Human Rights Watch a ze zprávy o zemi (Algeria Country of Origin Information) ministerstva vnitra Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. Obě tyto zprávy jsou z ledna 2013, druhá z nich uvádí, že obsahuje údaje dostupné k 3. 12. 2012.

Není tedy pravda, že použité zprávy jsou téměř rok staré. Žalovaný situaci v Alžírsku posuzoval podle podkladů starých necelé tři měsíce. Je sice pravda, že tyto zprávy jsou založeny na hodnocení informací získaných za celý předchozí rok, jen z tohoto důvodu však nelze dovozovat jejich zastaralost. V rozsudku ze dne 7. 9. 2005, č. j. 3 Azs 390/2004 - 49, se Nejvyšší správní soud vyjádřil k situaci, kdy byly užity informace pro období roku 2001 pro posouzení žádosti cizinky, která zemi původu opustila právě na sklonku 2001. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl: *„Posuzuje-li totiž správní orgán důvodnost obav žadatele o azyl z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) azylového zákona, je třeba, aby vzal v úvahu*

pokračování

situaci v zemi původu žadatele v době bezprostředně předcházející jeho odchodu z této země, nikoli primárně v době rozhodování správního orgánu, která je tomuto okamžiku více či méně vzdálena.“

Stěžovatel opustil svou vlast na konci ledna 2013, nelze tak správnímu orgánu vyčítat, že použil informace za rok 2012. Jde totiž o informace z doby bezprostředně předcházející odchodu stěžovatele ze země. Pouze v případě náhlé a zásadní změny bezpečnostní situace v Alžírsku mezi obdobím, o kterém tyto zprávy pojednávají, a odchodem stěžovatele, by bylo možné dospět k závěru, že se jedná o informace neaktuální. Žalovaný však žádnou takovou změnu nezjistil a stěžovatel sám s podklady rozhodnutí souhlasil, nepoukázal na jejich údajné nedostatky, byť tu možnost měl. Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani s tím, že by tyto zprávy byly příliš obecné. Naopak, obě tyto zprávy zmiňují boj s teroristickými skupinami v oblasti Kabylie, tedy oblasti, kde se nachází rodina stěžovatele. Lze také odkázat na novější judikaturu Nejvyššího správního soudu, který se k postupně se zlepšující situaci v Alžírsku (též Kabylii) opakovaně vyjadřoval (srov. rozsudek ze dne 16. 6. 2010, č. j. 4 Azs 13/2010 - 93, rozsudek ze dne 18. 5. 2011, č. j. 4 Azs 3/2011 - 40, či usnesení ze dne 22. 11. 2012, č. j. 7 Azs 43/2012 - 14, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že „alžírská vláda tak snížila dopady teroristických incidentů a demonstrovala své odhodlání porazit terorismus. [...] Stěžovatel se v případě návratu do vlasti proto může při jakýchkoliv problémech s protiprávním jednáním vůči své osobě obrátit na kompetentní státní orgány a chránit tak svá práva.“).

Dále stěžovatel tvrdí, že je na místě důkladně zvážit udělení azylu z humanitárních důvodů, což odůvodňuje svým vztahem k bratrovi, strachem z pronásledování a svým špatným psychickým stavem způsobeným výhrůžkami. Dle mínění stěžovatele jsou důvody pro udělení humanitárního azylu v jeho případě splněny.

Rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu jsou rozhodnutími na základě kombinace neurčitého právního pojmu *případ hodný zvláštního zřetele* a správního uvážení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, publ. pod č. 375/2004 Sb. NSS). Z judikatury správních soudů plyne, že při přezkumu rozhodnutí, které vychází toliko ze správního uvážení správního orgánu, soudy přezkoumávají, zda takové rozhodnutí nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Byť je stanovení kritérií správního uvážení věcí správního orgánu a soudy do jejich obsahu zásadně nezasahují, musí tak soud učinit v případech, kdy dojde k překročení mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) stanovených mimo jiné i zásadami vyplývajících z ústavního pořádku České republiky, jako je zákaz svévole a nepřipustné diskriminace, přiměřenost zásahu a další (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48).

Stěžovatel v kasační stížnosti netvrdí, že žalovaný překročil meze správního uvážení. Namítá pouze to, že žalovaný měl o věci uvážit opačně. Z takto obecně formulované námítky neplyne, že krajský soud nesprávně posoudil meze správního uvážení, a neplyne z ní ani důvod, pro který by postup žalovaného měl být považován za překročení mezí správního uvážení. Dá se říci, že stěžovatel v zásadě pomíjí důvody významné pro přezkum rozhodnutí žalovaného. Žalovaný dospěl k závěru, že psychické strádání, jež se projevuje neschopností

spát, není s ohledem na skutkové okolnosti případu (věk, sociální a ekonomická situace stěžovatele) důvodem hodným zvláštního zřetele, pro něž by měl humanitární azyl udělit. Krajský soud se v napadeném rozsudku s tímto hodnocením žalovaného ztotožnil. Nejvyšší správní soud má za to, že tento závěr nevybočuje z mezí možné úvahy žalovaného, tak jak jsou vymezeny v předcházejícím odstavci. Krajský soud tak věc posoudil správně, nedopustil se zásadního pochybení s dopadem do hmotněprávního postavení stěžovatele.

Lze tedy uzavřít, že ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky kasační stížnosti a krajský soud při svém rozhodování postupoval ve smyslu této judikatury. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné jiné důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

V. Závěr

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Nejvyšší správní soud stěžovateli k jeho žádosti ustanovil zástupce z řad advokátů. Náklady řízení v tomto případě hradí stát dle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Ustanovený zástupce stěžovatele Mgr. Umar Switat, advokát se sídlem Dědinova 2011/19, Praha 4, provedl ve věci jeden úkon spočívající v doplnění kasační stížnosti. Provedl tedy úkon právní služby v hodnotě 3 100 Kč ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží ustanovenému zástupci stěžovatele i náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Převzetí věci Nejvyšší správní soud za úkon právní služby nepovažoval, neboť podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu je nezbytná porada s klientem (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2011, č. j. 5 As 25/2010 - 97, a usnesení NSS ze dne 9. 9. 2011, č. j. 4 Azs 26/2011 - 88). Uskutečnění takové porady ze spisu neplyne. Stejně tak Nejvyšší správní soud nepovažoval za úkon právní služby ani dupliku, v níž stěžovatel pouze setrval na svých předchozích tvrzeních a návrzích.

Mgr. Umaru Switatovi se tedy přiznává odměna v celkové výši 3 400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám právního zástupce stěžovatele.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2014

JUDr. Radan Malík

pokračování

předseda senátu